

Børne Blad

WALDOB

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 49.

4de december 1892.

18de aarg.

Negerbiskopen Samuel Crowder.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, bestalt i forlud. I pakker til en adresse paa over 5 ekspr. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspr. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspebitionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

En negerbiskop.

(Med billede.)

aaret 1821 oberfaldt fellala-stammerne fra Sudan i det indre Afrika negerfolkene ved Guinea med krig. En dag overrumplede de ogsaa byen Oshaganu i Forubalandet, og blandt de mange fanger, som slæbtes hen til seierhervernes hovedkvarter, var ogsaa en 12-aar gammel gut ved navn Adjaj samt dennes mor og to søstende. En del af krigsfangerne overlodes til den øverstbefalende for fellalahæren, og han solgte dem snart efter til en slavehandler. Adjaj blev paa den maade skilt fra sin mor og sine søstre; som en anden handelsbærende skiftede han senere flere eiere, indtil han tilslut faldt i hænderne paa en portugisisk slavehandler nede ved kysten. Med jernring om halsen læntedes her de ulykkelige fast til en tung jernkæde og maatte ligge sammenstuede i et magasin i flere maaneder, indtil slavehandleren havde fuld ladning til sit skib. Da pakkedes de stakkars menneſter ned i skibets lasterum, hvor mange omkom af daarlig luft og sult.

Men efter nogle dages reise paa sjøen blev der liv og bevægelse ombord paa slaveſkibet. Lyden af kanonſkud og geværſalver, skrig og bragen trængte ned til lasterummet, og tilſidſt kom en hvid mand ned til de stakkars slaver for at ſige dem, at de ſkulde komme op. Da de lidt efter lidt havde ſaaet træblet ſig op paa dækket, ſik de ſe en hel del ſtafelige hvide mænd med ſabel ved ſiden, medens ſlavehandleren og hans folk var fængſtede. To ſtore fartøier laa ved ſiden

af ſlaveſkibet; det var to engelſke orlogſkafartøier, ſom havde beſeiret det. De engelſke officerer ſøgte at bringe negrene til at forſtaa, at de nu var fri, hvorpaa de ſtakkars menneſter blev rigelig forſynede med mad og drikke og deres ſyge pleiede paa det beſte.

Derefter ſik ſlaverne lov til at komme ombord paa krigſſkibene og under reifen til Sierra Leona hjælpe til med arbeidet ombord, hvilket de frigivne var meget glade over.

I Sierra Leona ſik Adjaj til lærer en gudſkytlig og kjærlig engelſtmænd ved navn Samuel Crowther. Negergutten gjorde uſedvanlig hurtige fremſkridt, og da han ſik høre om Jeſus Kriſtus, ſom var gaaet i døden for at frelſe os arme ſyndere fra den ondes herredømme, blev han dybt greben. Adjaj blev en ſand kriſten. Da han ſkulde døbes, bad han om at ſaa lov til antage baade ſamme for- og eſternavn ſom ſin lærer. Hans ønske blev eſterkommet, og han ſik ved daaben navnet: Samuel Crowther.

Efter et kortere beſøg i England kom den unge neger ved ſin tilbagekomſt til Sierra Leona ſom elev ind paa en miſſionsſkole. Efter at have gjenneſgaaet denne, blev han førſt lærer i Regentſtown og nogen tid efter lærer ved den ovennævnte miſſionsſkole.

Da en tid senere den engelſke kirke foretog en underſøgelsesreiſe til Niger, blev Crowther valgt til at følge med ſom tolt. Med glæde gjorde han dette og udførte ſin gjerning ſaaledes til engelſtmændenes tilfredshed, at han, da de vendte tilbage til England, ſik tilbud om at følge med did for at ſtudere til preſt. Efter at have fuldbragt ſine ſtudier, viedes han til dette embede af Londons biſkop i aaret 1843.

Nu vendte Crowther tilbage til Forubalandet og forkyndte med frimodighed evangeliet paa ſit modersmaal for ſine landsmænd.

Kort forud havde et andet miſſionsſeſſkab ſendt en miſſionær til diſſe egne. Hans navn var Freeman. Han forkyndte førſt

evangeliet paa et sted, som hed Badagry; men han blev siden kaldet til Zorubalandets hovedstad, Abeokuta. Freeman kunde dog ikke blive der længe; thi det missionselskab, som havde sendt ham, manglede midler til at anlægge en missionsstation der. Det opfordrede imidlertid den engelske kirkes mission til at sende arbejdere til Abeokuta, og missionærerne Townsend blev tilligemed Gollmer og Samuel Crowther sendte did.

Den 27de juli 1846 tiltraade Townsend og Crowther reisen til Abeokuta, medens Gollmer blev i Badagry. Kongen modtog missionærerne med stor venlighed, og dagen efter ankomsten sammentalder Crowther sine landsmænd til en folkeforsamling, for hvilken han fremlagde hensigten med deres reise. Alle syntes at glæde sig over hans tale, og de lovede at beskytte missionærerne.

Her gjenfandt Crowther sin mor og sine to søstre. Ogsaa de var blevne fri og boede i nærheden af hovedstaden. Gjensynet var i høieste grad gribende, og med stor iver begyndte sønnen at undervise sin mor i evangeliets frelsende sandhed. Den 6te februar 1848 blev hun døbt af missionær Townsend og fik navnet Hanna. Hun var missionens førstegrøde paa dette sted.

Saaledes begyndte Crowther sin virksomhed i Zoruba og allerede det følgende aar kunde han skrive hjem til sit missionselskab, at 500 mennesker regelmæssig hørte paa hans prædikener.

Aar 1857 foretog Crowther en reise opover langs Nigerfloden og anlagde der flere missionsstationer. Folkets nød og elendighed rørte ham dybt, og han besluttede at ofre sin livskraft paa at bringe evangeliet til disse egne. I aaret 1864 blev han i domkirken i Canterbury i England viet til missionsbiskop over Zoruba og Niger og virkede senere som saadan med stor velsignelse for sine landsmænds frelse. Paa sin lille floddampbaad reiste han fra by til by, fra sted til sted og forkyndte livets ord for de lyt-

tende skarer, indtil han tilslut fik indgaa til den evige hvile.

Fred over den gamle mands minde! Naar dagen frembryder, paa hvilken Herren skal samle sine fra øst og fra vest for at sidde tilbords i Guds rige, da skal vi ogsaa faa se denne trofaste Herrens tjener blandt de jublende, hvidklædte skarer.

(Efter Sv. Barnav.)

Vor lille Gertie.

En sand historie. Efter det engelske.

Hallo, Bill! Hvorledes gaar det med handelen?"

Bill rystede paa hovedet: „Endnu har jeg ikke faaet alle mine aviser solgt, men se her en fangst, jeg har gjort“, og Bill rakte en apelsin frem, „jeg har ikke taget den, men jeg saa den blive kastet, og der er kun en liden plet paa den.“

„Giv mig skallen“, bad Jack, idet han tog den fristende apelsin i øiensyn.

„Ja gjerne, og du skal faa lov til at fuge en gang ordentlig af den ovenkjøbet“, lød Bills ædelmodige svar.

„Nei, se engang paa det kjeldervindu“, sagde Jack, „derhenne, som er stoppet kluder i den ene rude, det var løjer at trække dem ud, saa kan den friske marsluft da faa lov at trække ned i kjelderen.“

„Ja, lad os det“, samtykkede Bill, hvis lyst til apelsinen allerede var gaaet lidt over ved udsigten til at gjøre spilopper.

„De har nok ikke flere gamle hatte og klude at stoppe i sine ituflagne ruder, for der er en, som er helt aaben“, bemærkede Jack, idet han forsigtig nærmede sig for at undersøge terrainet.

„Stille!“ sagde Bill, som havde kikket ned gennem ruden. „Se blot!“

Og lige under vinduet stod der en barneseng, og der laa en liden pige med guldgult haar, hentæret og bleg — sygdom og nød havde ødelagt hendes unge liv.

Soro er træt.

„Lad os kaste apelsinen ned til hende“, sagde Bill, „men lad mig faa din kniv, at jeg kan skjære det fordærvede bort.“

„Na!“ raabte den lille pige forskrækket, da hun merkede noget falde ned tæt ved hendes hoved, men da hun saa, det var en apelsin, blev hun glad, kikkede op til det lille vindu og raabte saa høit, som hendes svage stemme tillod: „Tak, hvem du saa er, som er god imod mig.“

„Vi skal nok komme igjen!“ lovede Jack, hvis brune øine stod fulde af taarer ved synet af den syge pige. „Har du længe været syg?“

„Ja, men jeg har ikke ligget hele tiden; nu er hosten saa slem, og feberen er saa streng ved mig, saa jeg kan ikke være oppe mere. Det var dog en deilig apelsin, jeg var saa brændende tør i halsen. Far glemte imorges at sætte vand hen til mig, inden han gik“, tilføjede hun.

„Hvad hedder du, og hvem hører du til?“ spurgte Bill sagte.

„Jeg hedder Gertie, og min mor er død, og far er gaaet ud for at søge arbejde; han har ikke været meget hjemme hos mig, kan I nok tænke. Konen, som bor ovenpaa, kommer sommetider ned og ser til mig. Nu er jeg glad for, at hun ikke kunde finde noget at stoppe ruden til med imorges, for saa havde jeg ikke faaet apelsinen. Det blæser jo nok tit saa slemme herved, men jeg er jo vant til kulden, og jeg er saa glad, at I kom.“

„Farvel, lille Gertie! vi kommer snart igjen“, sagde gutterne, og saa løb de sin vei.

„Hør, Bill, ved du hvad, vi to maa tage os af lille Gertie“, sagde Jack. „Sommetider er det jo smaaet nok med fortjenesten, men lidt kan vi da altid affe. Gaaar fik jeg saamænd et kjernehus forærende, men æblet var spist saa nær ind til, saa det havde dog ikke været noget for lille Gertie.“

„Vi kan ogsaa fortælle de andre gutter om hende“, mente Bill. I det samme kom

en herre gaaende, og gutterne begyndte deres raaben med aviser: „Times“, „Morning Mail“, o. s. v.

Næste morgen kom Jack forbi en kirke, hvor der havde været en høitid, og dørvogterne stod og feiede, og der fandt Jack en rose af papir og en vedbendkvist; han var henrykt over sit held og opsogte straks sin kamerat. „Se, hvad jeg har fundet, den er livagtig som en levende rose, og saa visner den ikke; lad os kaste den ned til lille Gertie“, og begge gutterne ilede til kjeldervinduet, hvor lille Gertie laa bleg og stille, da rosen faldt ned paa hendes hovedgjærde.

„Hvor den dog er smuk!“ sagde hun taknemmelig, „den skal holde mig med selskab.“

„Bare vi kunde finde en rigtig rose til dig“, sagde Jack.

„Nei, hvorfor? denne er netop pen og visner ikke“, lød hendes stemme fornøjet nede fra kjelderen.

Da Bill næste morgen kom forbi en butik, hørte han urtekræmmeren skjende paa sin krambodgut, fordi han havde ladet nogle Malaga=druer ligge ude i kulden, saa de var frosne. Gutten ventede udenfor, indtil urtekræmmeren kom ud og spurgte ham, hvad han vilde, om han værsgo vilde se at komme affed. „Med forlov, gode herre! jeg hørte, De talte om frosne druer, og vi gutter kjender en liden syg pige i Clinton-gaden, som ingen mor har og bor nede i en kjelder. Hvis herren nu vil tage min hue i pant for druerne, vil vi betale dem, saa snart aviserne er solgte“, og han rakte sin fillede hue frem med en værdighed som en liden prins.

„Jeg vil tro dig paa dit ærlige ansigt, min gut“, sagde manden og gav ham et kræmmerhus fuldt. „Kom ind lørdag aften, saa skal du faa de fordærvede æbler og apelsiner, hvis der er nogle, som skal kasseres.“

Den lille fyr vidste ikke, hvorledes han skulde udtrykke sin taknemmelighed over dette

hjemmodige tilbud, og uden denne gang at oppebie sin kamerat, ilede han med sin stat til den lille pige.

Et par blaa øine mødte hans, da han kikkede ned til hende og med et muntert „godmorgen“ kastede papirposen ned paa hendes leie. Gerties fryd kjendte ingen grænser, da hendes magre fingre trak druerne frem.

„De er vel ikke saameget frozne?“ spurgte han ængstelig, og hans tænder løb formelig i vand af deltagelse, da han saa hende fortære druerne.

„O nei, jeg har aldrig spist grønne druer før, og jeg har ikke smagt mad endnu idag; det er netop deilig, at de er frozne deilig, for de haarde er saa kolde, og de bløde, som er tinede, smager saa søde“, lød hendes stemme fornøjet.

Hver dag aflagde gutterne og deres kamerater besøg ved det lille vindu og altid med noget til den lille pige, enten en blomst eller et af de smaa kulørte billeder, der bruges som avertissementer eller et gammelt illustreret blad, hyppigst frugt, hvor det daarlige omhyggelig var skaaret bort, og altid blev de rigelig belønnede for sine mange smaa opofrelser ved hendes venlige: „Tak, fordi J er saa snilde imod mig.“ En dag, da søndenvinden sendte sit milde pust over floden, og løbet endnu stak sine gyldne hoveder op imellem sprækkerne i stenbroen, stod en flare fillede gutter med blottede hoveder foran kjeldervinduet, og mere end en smudsig kind var vædet med taarer. „Vor lille Gertie er død“, sagde Jaa med taarebalt stemme.

„Og jeg, som skulde i skoven paa søndag og plukke en stor buket marblomster til hende“, sagde en, „ja nu vil jeg da gjøre det alligevel, men saa bliver det til hendes grav.“

„Hun fik ikke nok at spise“, sagde en anden gut. „Gaar fik jeg en kage, blot jeg havde bragt hende den“, tilspiede han angergiven.

„Jeg tænker, hvor hun nu er, føler hun hverken sult eller kulde eller ihgdom mere“, sagde en liben fyr og kikkede op imellem husene til det lille stykke blaa himmel, som var at se over tagene.

„Ja! det har jeg ingen forstand paa“, sagde Bill, „men det ved jeg, at det er grueligt at tænke paa, at hun skal puttes i kisten ned i den sorte jord; jeg vilde gaa til verdens ende for at høre hendes stemme igjen.“ Det varede ikke længe, før den lille simple kiste blev bragt ind i huset; et par nabokoner hjalp den stakkars far med de saa forberedelser til den tarvelige begravelse. De smaa gutter fik grønt og blomster hos en dame, som havde et stort hus i nærheden, og de smukkeste lagde de paa lille Gerties bryst.

Mange undrede sig over den simple ligvogn, fulgt af en flare smaagutter med blottede hoveder og sørgmodige ansigter, og historien kom ud om den lille pige, som var død af mangel, og om hendes mange, trofaste smaa venner, som sørgede, fordi de ikke havde kunnet redde sin kjære lille venders lib.

Ved en skydeøvelse med nogle rekrutter skedte det, hver gang en generalsalve afskyredes, at et skud kom bagefter. Den kommanderende officer, som endelig opdagede esternøleren, spurgte, hvorfor han altid skjød efter de andre og ikke samtidig. „Jo, ser De, hr. major!“ svarede rekrutten, „jeg er flokker i mit kirkesogn, og naar menigheden synger, er det min besilling at svare: Amen!“

Læs dette!

De, som ikke har betalt „Børneblad“ for dette aar, anmodes om at gjøre det inden aarets udgang, da ellers bladets forsendelse vil blive stanset. Dette gjælder saavel enkelte abonnenter som clubs og søndagsskoler. Pengene sendes direkte til Luth. Pub. House, Decorah, Iowa.

Tom og gjæsene.

(Med billede.)

Hesværre hører man ofte børn bruge alt andet end tækkelige udtryk om hinanden. „Din toff“, „dit fæ“ er skjeldsord, som man slet ikke sjelden faar høre det ene barn udslynge mod det andet. Den unge hr. Tom brugte hverken at kalde folk for „toff“ eller „fæ“; derimod havde han saa-

andet end elstværdirig mod gjæsene; dem ligesom alt andet sjækræ plagede han ved enhver anledning; men tilsidst skulde straffen komme; de dumme gjæs skulde komme til at vise, at de ikke var saa dumme endda.

Det var en dag, som han skulde til byen, og derfor rigtig havde pyntet sig. Han var fra top til taa iført sine bedste klæder og vandrer med ikke liben selvfølelse henad veien. Da kommer han forbi en gaasdam, og det vilde være mere, end man kunde vente, at han dennegang mere end ellers skulde lade

et den sørgelige vane ved enhver anledning at bruge udtrykkene: „Slig en gaas!“ „Din dumme gaas!“ o. s. v. Hans lille søster blev kaldt „gaas“ mindst et snes gange om dagen, og endog husets papegøie blev saa ofte kaldt „gaas“, at den havde lært sig til Toms skjeldsord, og naar nogen kom hen til dens bur, kunde man til sin store forbauselse høre papegøien udbryde: „Slig en gaas!“ „Din dumme gaas!“

Skjønt hr. Tom havde saadan forfjærlighed for udtrykket „gaas“, var han alt

være at tilfredsstille sin lyst til at plage de stakkels dyr. Han kaster sten efter dem, og da en gaas nærmer sig, spænder han noksaa modig til den. Dog i næste øieblik kommer hele gaasestolken mod ham i høieste rasert, og han maa ilfsomt tage flugten efter at have faaet føle, at et gaaseneb ikke altid er at spøge med. Under flugten faldt hatten af ham, og den var just ikke videre pen, da han fandt den igjen; han saa idetheletaget saa ud, at det mindst tog en time, før han atter kunde begive sig ivet.

Opløsning paa diamantgaaden i nr. 47.

		M				
		K	A	T		
	V	A	R	D	Ø	
M	A	R	O	K	K	O
	M	E	K	K	A	
		Ø	K	S		
		O				

Gaadespørgsmaal:

1.

Hvilken plante kan ogfaa den blinde fjende?

2.

Hvad er det, du kan kaste paa høien bjerg og i dyben dal uden derfor at miste det?